

DZIECKO O SPECJALNYCH POTRZEBACH EDUKACYJNYCH W SYSTEMIE OŚWIATOWYM

Pozyskiwanie funduszy na zakup pomocy dla Ucznia z Orzeczeniem.
Innowacyjne rozwiązania wspierające nauczyciela.

Autor:

Aleksandra Pełka, mgr pedagogiki w zakresie profilaktyki i animacji społeczno–kulturalnej na Uniwersytecie Łódzkim, od wielu lat aktywnie pracujący z dziećmi.

Nadzór merytoryczny:

Mirosława Matczak, konsultant Wojewódzkiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Łodzi, nauczyciel dyplomowany, edukator – moderator, ekspert MEN ds. awansu zawodowego. Autorka szkoleń i opracowań metodycznych dla nauczycieli edukacji elementarnej. Posiada doświadczenie jako szkolny organizator rozwoju edukacji oraz koordynator sieci współpracy i doskonalenia nauczycieli w zakresie kompleksowego wspomaganie szkół i placówek.

Indeks zawartości:

1. Specjalne potrzeby edukacyjne
2. Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego
3. Wydawanie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego
4. Wydatki dokonywane z dotacji na uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego
5. Dostosowanie pomieszczeń szkolnych i pomocy dydaktycznych do specjalnych potrzeb uczniów niepełnosprawnych
6. Organizacja procesu nauczania
7. Katalog produktów wykorzystanych w publikacji

Z dniem 1 stycznia 2019 roku weszły w życie zmiany w rozliczaniu dotacji dla dzieci z niepełnosprawnościami. Ustawa szczegółowo reguluje wydatkowanie środków finansowych na uczniów i wychowanków posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz uczniów oddziałów integracyjnych w szkołach.¹ Zgodnie z nowymi zasadami dofinansowanie może być wykorzystane wyłącznie na pokrycie wydatków związanych z organizacją kształcenia specjalnego. Nowe zasady nakładają obowiązek szczegółowego rozliczania kosztów, co ma gwarantować wyższy poziom edukacji uczniów o specjalnych potrzebach.

Niniejsza publikacja przeznaczona jest przede wszystkim dla nauczycieli, dyrektorów i rodziców. Zawiera podstawowe **informacje na temat pozyskiwania dotacji dla ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych** oraz przedstawia możliwości wydatkowania pozyskanych środków, tak by w jak największym stopniu wspierać dziecko wymagające indywidualnego podejścia w edukacji.

¹ art. 35 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 27 października 2017 roku o finansowaniu zadań oświatowych

1. SPECJALNE POTRZEBY EDUKACYJNE

Istnieje wiele sposobów rozumienia pojęcia „specjalne potrzeby edukacyjne”. W celu uporządkowania poruszanych w poradniku zagadnień należy rozpocząć od wyjaśnienia terminu. Zespół ekspertów ds. specjalnych potrzeb edukacyjnych, powołany przez Ministra Edukacji Narodowej, definiuje to określenie jako spektrum objawów utrudniających lub uniemożliwiających funkcjonowanie: ruchowe, sensoryczne lub/i poznawcze, w zakresie komunikacji, sfery emocjonalno–społecznej lub psychicznej, które wpływają na jakość życia i pełnienie ról społecznych.

Termin odnosi się więc do dzieci, których ograniczenia trwale lub okresowo utrudniają, lub uniemożliwiają codzienne funkcjonowanie, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych obowiązujących w danym społeczeństwie.² Dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych z różnych powodów i ograniczeń nie są w stanie sprostać wymaganiom aktualnie obowiązującego programu nauczania. W związku z tym, aby mogły uczęszczać do placówki edukacyjnej i kontynuować naukę na tym samym poziomie co pozostali uczniowie, przed dyrekcją i nauczycielami stoi bardzo odpowiedzialne zadanie, jakim jest dostosowanie pomocy i metod nauczania do specjalnych potrzeb wychowanków.

Organizacja procesu kształcenia zgodnie z powyższymi założeniami generuje bardzo duże nakłady finansowe, na których realizację można pozyskać dodatkowe środki. Dotacje otrzymuje się po uzyskaniu orzeczenia o specjalnych potrzebach edukacyjnych, o czym szerzej w dalszej części poradnika.

² Bogdanowicz M. (1995): Uczeń o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Psychologia Wychowawcza.

2. ORZECZENIE O POTRZEBIE KSZTAŁCENIA SPECJALNEGO

Kształcenie specjalne odnosi się do szczególnych form pracy z uczniem o określonych zaburzeniach zdrowotnych oraz poznawczych i może być realizowane m.in. w szkołach ogólnodostępnych czy szkołach z oddziałami integracyjnymi. Minister Edukacji Anna Zalewska w liście do dyrektorów poradni psychologiczno–pedagogicznych napisała:

Wszystkie dzieci, również te ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, mają możliwość realizowania obowiązku szkolnego i obowiązku nauki w szkole.

Aby zapewnić dzieciom o specjalnych potrzebach edukacyjnych możliwość uczęszczania do placówek oświatowych oraz kształcenia na warunkach dostosowanych do ich potrzeb, konieczne jest uzyskanie orzeczenia o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Jest to o tyle ważne, że uczniowie z różnego rodzaju dysfunkcjami wymagają zastosowania zupełnie innych metod nauczania, organizacji pomieszczeń do nauki, konsultacji ze specjalistami czy odrębnych pomocy dydaktycznych. W celu realizacji powyższych założeń corocznie przeznaczane są środki z budżetu państwa na dzieci niepełnosprawne, których przyznanie wymaga posiadania orzeczenia. O otrzymanie dokumentu o potrzebie kształcenia specjalnego, które jest podstawą naliczania dotacji, mogą ubiegać się dzieci:

- niesłyszące,
- słabosłyszące,
- niewidome,
- słabowidzące,
- z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją,
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim,
- z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym,
- z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera,
- z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

3. WYDAWANIE ORZECZENIA O POTRZEBIE KSZTAŁCENIA SPECJALNEGO

Pierwszy krok w celu otrzymania orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego należy do rodziców lub opiekunów prawnych. Muszą oni zgłosić się wraz z dzieckiem do lekarza specjalisty, który po dogłębnej diagnozie wystawi zaświadczenie potwierdzające chorobę, niepełnosprawność lub zaburzenie u dziecka.

Następnie należy udać się wraz z uzyskanym zaświadczeniem do lokalnej poradni psychologiczno–pedagogicznej, poradni specjalistycznej wyznaczonej przez kuratorium oświaty, a w przypadku niektórych schorzeń i zaburzeń takich jak: wady wzroku, słuchu, autyzm i zaburzeń pokrewnych – do poradni przynależącej do rejonu zgodnego z adresem szkoły czy przedszkola, do której uczęszcza dziecko. Dalej pracownicy poradni psychologiczno–pedagogicznej zapoznają się z wnioskiem, załączonymi dokumentami, odbywają rozmowy z rodzicami oraz przeprowadzają dogłębną diagnozę dziecka. Diagnoza odbywa się w obecności specjalistów i umożliwia określenie poziomu intelektualnego, poznawczego, ruchowego, emocjonalnego oraz społecznego dziecka.

Orzeczenie wydaje zespół powołany przez dyrektora poradni psychologiczno–pedagogicznej, która ma 30 dni, od chwili złożenia wniosku, na opracowanie dokumentu, który zawiera:

- nazwę i adres poradni,
- nr dokumentu,
- nazwiska wnioskodawców (rodziców/opiekunów dziecka),
- nazwiska członków Zespołu Orzekającego,
- dane dziecka,
- adres szkoły, przedszkola, placówki, do której uczęszcza dziecko oraz okres, na jaki wydaje się orzeczenie,
- przyczynę/przyczyny wydania orzeczenia,
- diagnozę (w tym informacje o możliwościach rozwojowych i potencjale dziecka),

- zalecenia,
- uzasadnienie.³

Po otrzymaniu orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, rodzice/opiekunowie prawni, powinni przekazać dokument do szkoły. Jest to o tyle ważne, że to właśnie rodzice, podejmując decyzję o tym czy zwrócić się do poradni o wydanie orzeczenia oraz czy przedstawiać je następnie w szkole, decydują czy dziecko będzie mogło skorzystać ze wsparcia przewidzianego prawem dla dzieci z niepełnosprawnościami. Na podstawie otrzymanego dokumentu dyrektor placówki w terminie do 30 września wypełnia sprawozdanie systemu informacji oświatowej, które jest podstawą naliczania subwencji na ucznia niepełnosprawnego.⁴

Jedną z najważniejszych części orzeczenia są zalecenia wobec szkoły, w których zawarte są informacje na temat:

- wskazanych dla dziecka form terapii, rewalidacji i pomocy psychologiczno–pedagogicznej,
- zakresu dostosowania warunków kształcenia, metod i form pracy,
- konieczności wsparcia dziecka przez nauczyciela wspomagającego w przypadku edukacji w klasie masowej,
- konieczności stosowania specjalnych materiałów dydaktycznych i wyposażenia.

³ Podstawa prawna: Zał. nr 1 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 września 2017 r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające działające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych ([Dz. U. 2017 poz. 1743](#))

⁴ Podstawa prawna: par. 5, pkt 5 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych ([Dz. U. 2013 nr 0 poz. 199](#))

4. WYDATKI DOKONYWANE Z DOTACJI NA UCZNIÓW POSIADAJĄCYCH ORZECZENIE O POTRZEBIE KSZTAŁCENIA SPECJALNEGO

Tak jak zostało wspomniane we wstępie, od początku roku 2019 obowiązują nowe przepisy prawne, które nakazują odrębne rozliczanie dotacji udzielanej na kształcenie uczniów i wychowanków posiadających orzeczenia. Wszystko po to, aby w ramach tych środków były finansowane wyłącznie potrzeby uczniów niepełnosprawnych.

Przepis art. 35 ust 4 stanowi: *Dotacja, o której mowa w art. 15-21, art. 25, art. 26, art. 28-30 i art. 32, przekazana na uczniów i wychowanków, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, uczestników zajęć rewalidacyjno-wychowawczych oraz na uczniów oddziałów integracyjnych w szkołach może być wykorzystana wyłącznie na pokrycie wydatków związanych z realizacją zadań związanych z organizacją kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 127 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, oraz na organizację zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, o których mowa w art. 36 ust. 17 ustawy – Prawo oświatowe.*

Dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi powinny uczęszczać do szkoły na takich samych warunkach jak uczniowie szkół ogólnodostępnych. Jest to idea przyświecająca edukacji włączającej, która zakłada przemianę szkół. Dąży do tego, aby placówki oświatowe pozwalały niepełnosprawnym uczniom na korzystanie z zasobów społeczeństwa, minimalizując wytworzone na różnych płaszczyznach bariery. Zakłada zapewnienie każdemu dziecku możliwości nauki w placówce ogólnodostępnej wraz z rówieśnikami.

Aby umożliwić realizację powyższych założeń, szkoły i przedszkola muszą zapewnić uczniom specjalną organizację nauki, przede wszystkim zatrudniać specjalistów z kierunkowym przygotowaniem oraz dostosowywać metody i formy nauki do pracy z konkretną grupą dzieci. Szczególnie ważne zadanie stoi przed nauczycielem, którego zadaniem jest pełne i racjonalne wykorzystanie potencjału rozwojowego dziecka, przez właściwe dostosowanie treści i sposobów ich przekazu. Uczniowie z różnego rodzaju zaburzeniami wymagają specjalistycznego działania dydaktycznego,

wychowawczego i rewalidacyjnego, ukierunkowanego na wszechstronny rozwój. Sprowadza się to do indywidualnego traktowania w procesie dydaktycznym.

Ponadto placówka ma obowiązek dostosowania sprzętów i pomieszczeń szkolnych do niepełnosprawności uczniów oraz zapewnienia wyposażenia w pomoce dydaktyczne, które będą uwzględniały specjalne potrzeby uczniów.

5. DOSTOSOWANIE POMIESZCZEŃ SZKOLNYCH I POMOCY DYDAKTYCZNYCH DO SPECJALNYCH POTRZEB UCZNIÓW NIEPEŁNOSPRAWNYCH

5.1 Pomoce dydaktyczne

W pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych powinno się stosować odpowiednie narzędzia i pomoce dydaktyczne, które pozwolą skutecznie rozwijać umiejętności uczniów. Dzięki właściwie dobranym akcesoriom dzieci mogą doskonalić swoje kompetencje – zarówno miękkie jak i twarde. W bezstresowej atmosferze, z wykorzystaniem kolorowych akcesoriów o ciekawym wzornictwie, dzieci łatwiej chłoną informacje. Główną ideą przyświecającą producentom pomocy dydaktycznych stosowanych w przypadku specjalnego toku nauczania jest nauka przez zabawę. Warto korzystać pomocy dydaktycznych, które będą kojarzyły się dziecku z czymś przyjemnym i pozytywnym, stanowiąc swojego rodzaju motywator. Wśród takich gadżetów mogą znaleźć się różnego rodzaju multimedialne pomoce edukacyjne.

Dzieci mają poznawać otaczający je świat poprzez działanie, nie tylko bierne przyswajanie informacji. Naukę w oparciu o te zasady umożliwia innowacyjna pomoc dydaktyczna **Magiczna ściana**. Jest to system interaktywnej rozrywki, która przenosi dziecko do świata wirtualnej rzeczywistości, łącząc w sobie elementy sportu, nauki oraz zabawy. Ta wielofunkcyjna tablica multimedialna obsługiwana za pomocą pisaka interaktywnego, pozwala na korzystanie z programów, aplikacji i gier edukacyjnych oraz odtwarzanie filmów, bajek, prezentacji i zdjęć, aż po organizację karaoke. Korzystając z Magicznej ściany dzieci zdobywają nową wiedzę i umiejętności, doskonale się przy tym bawiąc. Praca dziecka z Magiczną ścianą odbywa się w dobrowolny i niewymuszony sposób, pokazując, że nauka nie musi być nudna. Dzięki temu dziecko łatwo przechodzi od zabawy do nauki.

Co ważne, poza nauką przez zabawę, interaktywna tablica stanowi wsparcie w procesie rehabilitacji. Rzucając piłkami w interaktywny ekran, użytkownicy są

w nieustannym ruchu, rozwijając funkcje motoryczne, koordynację wzrokowo–ruchową oraz szybkość reakcji. Ponadto ćwiczenia usprawniają pamięć i koncentrację uwagi.

Magiczna ściana umożliwia rozrywkę grupową, w tym samym czasie może korzystać z niej kilka osób. Jest to bardzo cenne podczas terapii osób mających problemy w komunikowaniu oraz dzieci o zaburzeniach dojrzałości emocjonalnej i społecznej. Wspólna gra pozwala na budowanie relacji oraz uczy współpracy. Aplikacje edukacyjne na Magiczną ścianę zawierają przykłady, zadania i prace twórcze dostosowane do każdego poziomu edukacji, a do tego opierają się na zasadzie stopniowalności wiedzy. Praca na Magicznej ścianie pozwala na realizację treści podstawy programowej w aktywny i ciekawy dla ucznia sposób.

Narzędziem terapeutycznym zbliżonym w założeniach do Magicznej ściany jest Magiczny Dywan. Jest to pomoc dydaktyczna, która już od kilku lat wzbudza zaufanie pedagogów na całym świecie. **Magiczny Dywan wraz z pakietem rewalidacyjnym** został opracowany we współpracy ośrodkiem rehabilitacyjno–edukacyjno–wychowawczym i spełnia funkcję edukacyjną i rehabilitacyjną. Praca na Magicznym Dywanie to edukacja na miarę XXI wieku, która doskonale sprawdza się w przypadku rewalidacji i rehabilitacji osób o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Zabawa polega na aktywowaniu elementów interaktywnych poprzez poruszanie nad nimi nogą, ręką lub głową.

Zestaw gier dedykowanych programowi służy rehabilitacji i rewalidacji w aspekcie fizycznym i psychicznym. Ćwiczenia oddziałują na wszystkie zmysły, pozwalając na przełamanie różnego rodzaju ograniczeń i blokad. Uwzględniając specjalne potrzeby uczniów, w grach i aplikacjach zastosowane zostały wyraziste kolory, jednolite i jasne tła, dodatkowo zmniejszono liczbę obiektów poruszających się na planszy. Elementy graficzne występujące w poszczególnych zadaniach są większe, a dynamika gier jest spowolniona. Co więcej, w programie został zastosowany przyjazny system motywacyjny – po prawidłowo wykonanym zadaniu dziecko otrzymuje wyraźną nagrodę, jak na przykład oklaski.

Gry i zabawy zawarte w pakiecie stanowią cenne wsparcie w rozwijaniu:

- ▮ koncentracji uwagi oraz koncentracji wzrokowo–ruchowej,
- ▮ umiejętności wykonywania poleceń według instrukcji,
- ▮ dużej motoryki,
- ▮ orientacji przestrzennej.

Magiczny Dywan posiada także właściwości odprężająco–relaksujące, zmniejsza napięcie mięśniowe oraz pobudza do wyrażania pozytywnych emocji.

Multimedialne pomoce edukacyjne stanowią ważny element w edukacji, jako współczesna odpowiedź na papierowe podręczniki szkolne, pozwalająca na innowacyjny sposób przekazu. W celu stymulowania procesów poznawczych, w tym spostrzegania wzrokowego, słuchowego, myślenia i mówienia, grono specjalistów opracowało multimedialny program edukacyjny **Akademia Bambika**. Oprogramowanie przeznaczone dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym służy wsparciem przede wszystkim terapeutom, logopedom, pedagogom i nauczycielom, urozmaicając przekazywane treści o walory nowych technologii.

Program składa się z 5 części, z czego każda z nich odpowiada za rozwijanie konkretnych umiejętności, a stosowanie wszystkich części łącznie zapewnia wszechstronne wsparcie w rozwoju dziecka. Uczeń wprowadzany jest w pewną fabułę, przenosi się

do starego zamku smoka Bambika – przewodnika po programie. Bohater przygotował całą gamę ciekawych przygód i zadań edukacyjno–rozrywkowych. W sumie program zawiera ponad 400 gier ćwiczących różne umiejętności. Każda z nich łączy tradycyjną edukację z nowoczesnymi rozwiązaniami. Całość obudowana jest atrakcyjną szatą graficzną, która zachęca do podążania za edukacją ze smokiem Bambikiem.

W dzisiejszych czasach oferta pomocy, z których mogą korzystać logopedzi to nie tylko książki i gry dydaktyczne, ale również liczne programy komputerowe. Coraz większą popularnością wśród programów multimedialnych cieszą się programy logopedyczne. Specjaliści zauważają pozytywny wpływ terapii prowadzonej z wykorzystaniem komputera i doceniają korzyści płynące z ich stosowania. W tym miejscu warto wyróżnić pomoc logopedyczną **Bambikowe logoprzygody**, która obejmuje zbiór filmów, nagrań i ćwiczeń wzmacniających proces rozwoju mowy i języka dziecka. Zawartość programu uwzględnia wszystkie etapy stosowane w tradycyjnej terapii logopedycznej, dzięki czemu można go wykorzystywać podczas terapii oraz w trakcie zajęć przedszkolnych i szkolnych.

Ćwiczenia zawarte w programie są interesujące i obejmują zadania z obszaru gramatyki, leksyki, budowania dłuższych wypowiedzi oraz stymulowania procesów myślowych. Systematyczne korzystanie z programu pozwala na usprawnianie prakcji oralnej, poprawę spostrzegania i przetwarzania słuchowego oraz wzbogacanie słownictwa i kompetencji językowych. Program bazuje na czytelnej i przejrzystej formie przekazu, a w trakcie wykonywania ćwiczeń uczeń otrzymuje informację zwrotną na temat popełnianych błędów.

5.2 Przestrzeń szkolna i przedszkolna

Odpowiednio zaaranżowana przestrzeń wpływa na nastawienie do pracy każdego dziecka. Po stronie placówki edukacyjnej leży zatem taka organizacja przestrzeni szkolnej, która będzie wyzwalać potencjał ucznia i zachęcać do podejmowania działań. Bardzo ważne jest, by dzieci z dysfunkcjami były włączane do edukacji. Dostępna przestrzeń jest bardzo ważnym elementem tego procesu.

Należy traktować przestrzeń jako narzędzie edukacyjne, które umożliwia „uczenie się” przez odkrywanie i doświadczanie wiedzy, obserwację, współpracę i aktywną komunikację. Dobrze przygotowana przestrzeń będzie zachęcała do podejmowania aktywności. Na przykład uczniowie z wadami słuchu i wzroku mogą potrzebować zajęcia miejsca w pierwszej ławce, dzieci cierpiące na ADHD nie powinny siedzieć przy oknie, aby ograniczyć rozpraszanie ich uwagi, a dziecko poruszające się na wózku inwalidzkim będzie wymagało specjalnego rozmieszczenia ławek, ułatwiającego swobodne poruszanie się.

Doskonale sprawdzą się tu **STOŁY T** z oferty – ugruntowanej na rynku edukacyjnym – firmy Moje Bambino. Z myślą o osobach poruszających się na wózkach inwalidzkich powstała seria tzw. bezpiecznych stołów. Znajdą one zastosowanie wśród uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych oraz wśród dorosłych osób niepełnosprawnych. Wymiary stolika są dostosowane do standardowych wymiarów wózka inwalidzkiego, posiadają pochylny blat i funkcję regulowania wysokości. Zaokrąglone narożniki dodatkowo zwiększają bezpieczeństwo dziecka.

Skuteczne nauczanie niejednokrotnie wymaga dostosowania aranżacji sali do aktualnych potrzeb. W odpowiedzi na tę sytuację producenci mebli szkolnych zaczęli oferować **mobilne wyposażenie meblowe**, które można wykorzystać w różnych sytuacjach szkolnych. Dzięki mobilności stołów i krzeseł nauczyciel ma możliwość dowolnego organizowania przestrzeni.

Przykładem takich mebli są stoły dostępne w ofercie Moje Bambino. Wyposażone w jedno kółko umożliwiają szybką ich aranżację. Stoły te można dowolnie łączyć ze sobą. Jak widać na załączonych poniżej zdjęciach, w zależności od charakteru zajęć nauczyciel może w szybkim czasie zestawić ławki w sposób sprzyjający pracy indywidualnej, jak i grupowej.

W prezentowanych mobilnych stołach zastosowany został laminat HPL, uważany za najbardziej wytrzymały materiał powierzchniowy. To termoutwardzone tworzywo warstwowe otrzymywane poprzez prasowanie – w warunkach wysokiego ciśnienia i temperatury – kilku warstw papieru rdzeniowego, impregnowanego żywicą fenolową oraz papieru dekoracyjnego, traktowanego żywicami melaminowymi, gwarantuje wytrzymałość. Dzięki wykorzystaniu do produkcji krzeseł materiałów najwyższej jakości, stoły posłużą w placówkach przez wiele lat.

Przestrzeń, w jakiej na co dzień przebywają uczniowie, musi być przyjazna i funkcjonalna. Do szkoły uczęszczają dzieci o różnym wzroście i postawie ciała, dlatego warto zastosować rozwiązania pozwalające na regulację wysokości wyposażenia meblowego. Dobry przykład stanowi **Taboret Flexi** z podnóżkami na różnych wysokościach, umożliwiającymi przyjęcie wygodnej pozycji przy stole, blacie czy biurku.

Przedstawione powyżej rozwiązania to tylko namiastka tego, co oferuje rynek edukacyjny. Meble polskiego producenta Moje Bambino sprzyjają rozwojowi i organizacji pracy ucznia, a przede wszystkim utrzymaniu prawidłowej postawy ciała. Wybierając krzesła i stoły do placówki oświatowej należy dostosować je do wysokości ciała i wysokości

podkolanowej ucznia oraz zwrócić szczególną uwagę, aby stopy dziecka leżały płasko na podłodze, a łokcie przy zgiętej górnej kończynie tworzyły kąt prosty. Dzięki temu można skutecznie zapobiegać późniejszym problemom z kręgosłupem i zmęczeniem.

5.3 Warunki akustyczne

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wymagają odpowiedniego zagospodarowania warunków zewnętrznych. Duże znaczenie przypisuje się zapewnieniu prawidłowych warunków akustycznych panujących w pomieszczeniu. Badania dowodzą, że hałas może skutecznie przyczynić się do braku efektywności nauczania. Cisza sprzyja skupieniu i osiągnięciu lepszych wyników w nauce, co potwierdza program pilotażowy wyciszenia placówek w Warszawie. Eksperyment dowodzi, że klimat akustyczny panujący w klasach i na korytarzach ma kluczowe znaczenie dla jakości edukacji. Szkoły, które zdecydowały się na zastosowanie technologii wyciszenia deklarują poprawę stanu emocjonalnego uczniów i wzrost średniej uzyskiwanych ocen.

Należy dołożyć wszelkich starań, aby ograniczyć zbyt wysoki poziom hałasu panujący w klasie. Jest to szczególnie ważne z kilku powodów. Przede wszystkim hałas wpływa na zwiększenie poziomu zmęczenia, rozdrażnienia i stresu, a do tego powoduje większą niechęć do udziału w zajęciach oraz ogranicza zdolność zapamiętywania.

Placówka edukacyjna dla dobra uczniów powinna zadbać o zapewnienie odpowiednich warunków akustycznych. Umożliwią to między innymi panele wyciszające i parawany akustyczne dostępne w ofercie Moje Bambino. Stosując rozwiązania akustyczne, hałas i pogłos występujący w przedszkolu czy szkole jest skutecznie zredukowany. Jest to doskonałe rozwiązanie dla osób z trudnościami w koncentracji i utrzymaniu uwagi, dzieci z zespołem Aspergera i autyzmem oraz wśród dzieci z zaburzeniami przetwarzania słuchowego, jako grupy zaburzeń, która powinna mieć ograniczoną liczbę bodźców dźwiękowych.

Wśród produktów akustycznych wykorzystujących najwyższej jakości materiały dźwiękochłonne można odnaleźć wiele rozwiązań. Między innymi **panele wyciszające montowane do ściany lub sufitu**, które tłumią hałas i natężenie dźwięków, ograniczając poziom docierających do dziecka dźwięków w przestrzeniach wspólnych.

Kolejną propozycją produktów akustycznych są **parawany akustyczne na ławki**. Ustawione na blacie umożliwiają redukcję hałasu docierającego do dziecka siedzącego przy stole. Ograniczają także widok na przedmioty znajdujące się dookoła, które mogłyby rozpraszać ucznia. Dodatkowo pozwalają na zachowanie prywatności.

Wśród rozwiązań akustycznych firmy Moje Bambino można odnaleźć również **stojące parawany wyciszające**, umożliwiające zagospodarowanie dużych przestrzeni oraz wydzielenie różnych stref, bez konieczności budowania ścianek działowych. Parawany pozwalają w prosty i szybki sposób zmieniać aranżację wnętrza w zależności od potrzeb. Dzieląc salę możemy odseparować od siebie wiele płaszczyzn mających spełniać różne funkcje. Ich lekkość sprawia, że są łatwe w przenoszeniu, składaniu i przechowywaniu.

Nowoczesne rozwiązania akustyczne posiadają ciekawe wzory i kolory, co sprawia, że pięknie się prezentują dodając uroku każdemu wnętrzu.

6. ORGANIZACJA PROCESU NAUCZANIA

Do głównych zadań nauczyciela należy odpowiednie dostosowanie metod i form pracy z uczniem. Jest to ściśle powiązane z właściwym sposobem komunikowania się, co obejmuje między innymi przykładanie uwagi do tonu i natężenia głosu, budowanie wypowiedzi i pytań o prostej konstrukcji, częste powtarzanie pytań lub dokładne udzielanie instrukcji, stosowanie dodatkowych wyjaśnień czy też naprowadzanie pytaniami pomocniczymi.

Nauczyciel musi pamiętać również o zachowaniu odpowiedniego dystansu względem dziecka. Zupełnie inaczej będzie pracować z uczniem niewidomym, kiedy konieczne jest zachowanie bliskiej odległości i utrzymanie kontaktu fizycznego. Inaczej z dzieckiem z zespołem Aspergera czy autyzmem, gdzie proces kształcenia wymaga ograniczenia dotyku, który stanowi zbyt silny bodziec pobudzający.

Ważne jest także dostosowanie materiału nauczania do możliwości ucznia (zmniejszenie liczby zadań, dzielenie materiału na mniejsze części, zwiększenie liczby ćwiczeń i powtórzeń materiału) oraz dostosowanie czasu pracy wyznaczonego na rozwiązanie zadań, testów czy klasówek.

Należy zwrócić uwagę na dostosowanie metod (podających, aktywizujących, naprzemiennych), tak aby jak najbardziej odpowiadały realizacji zaplanowanego materiału, a także na jak najczęstsze odwoływanie się do konkretności oraz umożliwianie uczniowi poznawania wielozmysłowego.

Pamiętajmy również o tym, aby dostosować liczbę bodźców związanych z procesem nauczania (np. nie jest wskazane, aby uczeń z ADHD miał wokół siebie zbyt wiele przedmiotów, nawet jeśli są to pomoce dydaktyczne).

Na zakończenie warto zaznaczyć również, że praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych często wymaga od nauczyciela zastosowania dodatkowych środków dydaktycznych i technicznych.⁵

Wszystkie formy indywidualizacji ucznia ze specjalnymi potrzebami powinny opierać się na rozpoznaniu i wykorzystaniu potencjału ucznia do pokonywania deficytów. Zadaniem opiekuna jest takie stworzenie warunków edukacyjnych, które dają dziecku szansę osiągnięcia sukcesów na miarę jego możliwości. Oznacza to, że nauczyciel musi odpowiednio dobierać zadania stawiane przed dzieckiem, tak by z jednej strony nie przerastały one jego możliwości, a z drugiej, by nie były też poniżej jego możliwości, powodując obniżenie motywacji do pokonywania trudności.

Nauczyciel powinien prowadzić zajęcia w ten sposób, by aktywizować ucznia do pracy, tworząc okazję dla samodzielnej inwencji dziecka. Bardzo ważne jest podkreślanie sukcesów i podejmowanych prób. Należy podkreślać trud włożony w próbę rozwiązania zadania, nawet jeśli nie zakończyło się ono sukcesem. Nauczyciel powinien także używać zwrotów motywujących, np. *bardzo mnie cieszy, że choć to zadanie było dla Ciebie trudne, to podjąłeś próbę jego rozwiązania, spróbuj jeszcze raz, nie poddawaj się, idzie Ci coraz lepiej, wierzę, że Ci się uda.* Jest to szczególnie ważne, ponieważ u wielu dzieci dostrzega się niepewność względem swojej wiedzy i umiejętności. Nauczyciel powinien podkreślać mocne strony ucznia na tle klasy i wzbudzać jego samoświadomość.

Aby nauczyciel mógł podołać temu zadaniu konieczne jest:

- korzystanie z informacji zawartych w orzeczeniu, których prawidłowe zrozumienie stanowi podstawę w organizacji procesu dydaktycznego,
- dogłębna analiza oraz wykorzystanie informacji uzyskanych od rodziców, którzy posiadają najpełniejszą wiedzę na temat dziecka,

⁵ Jak organizować edukację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, s. 11
<http://www.oke.krakow.pl/inf/filedata/files/Jak%20organizowa%E6%20oedukacj%EA.pdf>

- wykorzystanie informacji uzyskanych od specjalistów, (psychologa, pedagoga, logopedy, rehabilitanta itp.),
- pozyskiwanie informacji z różnego rodzaju publikacji i szkoleń, stały samorozwój.⁶

Dokładne poznanie dziecka oraz uwzględnienie w analizie powyższych źródeł informacji pozwala na określenie rzeczywistych potrzeb i możliwości dziecka, stanowiących podstawę do sformułowania wymagań spójnych z podstawą programową.

⁶ Tamże s. 11

Zestawienie produktów wykorzystanych w publikacji:

|| **Magiczna ściana wersja 2.0,** Kod produktu: 821105

<https://mojebambino.pl/21446/Magiczna-sciana-wersja-2.0/821105>

|| **Magiczny Dywan (urządzenie) + pakiet rewalidacyjny,** Kod produktu: 821015N

<https://mojebambino.pl/21424/Magiczny-Dywan-4.0-z-pakiem-FUN-pakiet-rewalidacyjny-821050-821008N/821015N>

|| **Taboret Flexi rozm. 7 z podnóżkami 3-6,** Kod produktu: 096859

<https://mojebambino.pl/946/Taboret-Flexi-rozm.-7-z-podnozkami-3-6/096859>

|| **Stół T pochyły,** Kod produktu: B9033-34-06-SP-1DMC03-PA-P

<https://mojebambino.pl/32390/Stol-T-pochyly-100x50-1-os./GB90No15>

|| **Stół Mila trójkątny mobilny,**

<https://mojebambino.pl/99177/Stol-Mila-trojkatny-mobilny/GB90No43>

|| **Zestaw parawanów akustycznych,** Kod produktu: ZEST5191

<https://mojebambino.pl/22551/Zestaw-parawanow-wyciszajacych/ZEST5191>

|| **Ścianka akustyczna szara,** Kod produktu: 834157

<https://mojebambino.pl/21900/Scianka-akustyczna-szara/834157>

|| **Zestaw sześciokątów wyciszających,** Kod produktu: ZEST5197

<https://mojebambino.pl/22555/Zestaw-szesciokatow-wyciszajacych-1/ZEST5197>

|| **Akademia Bambika – pakiet,** Kod produktu: 199165

<https://mojebambino.pl/akademia-bambika/15379-akademia-bambika-pakiet.html>

|| **Bambikowe logoprzygody,** Kod produktu: 199258

<https://mojebambino.pl/15988/Bambikowe-logoprzygody-wersja-online/199258>

Moje Bambino Sp. z o.o. Sp.k.

ul. Graniczna 46 93-428 Łódź

www.mojebambino.pl

tel. 532 466 927

